

کشت قراردادی؛ راه حل بحران قاچاق گندم

دولت از ابتدای اردیبهشت ماه امسال با افزایش قیمت تضمینی خرید هرکیلوگرم گندم معمولی و دوروم موافقت کرده و قیمت خرید تضمینی هرکیلوگرم گندم را به ۵ هزار تومان افزایش داده نرخی که هنوز هم با پیشنهاد تشکلهای صنفی ۵۰۰ تومان فاصله دارد.

به گزارش پایگاه خبری صنعت غذا و کشاورزی (اگرو فود نیوز)، به نقل از همشهری؛ با مهدی کریمی تفرشی، نایب رئیس هیأت مدیره انجمن علوم و فناوری غلات ایران در این باره گفت و گو کرده ایم.

چه ضرورت هایی برای خرید تضمینی مناسب گندم از کشاورزان وجود دارد؟

گندم کالایی استراتژیک و تأمین آن برای حفظ امنیت غذایی کشور ضروری است. با وجود این علاوه بر گلایه کشاورزان و تشکلهای صنفی از نرخ پایین خرید تضمینی گندم، اخیراً رئیس اتاق بازرگانی، کشاورزی و صنایع و معادن ایران نیز با اشاره به حواشی خرید تضمینی گندم و وضعیت آبی کشور، درخصوص احتمال بروز بحران در بازار گندم و تولیدات وابسته به آن و شکلگیری بازار سیاه و قاچاق این محصول کشاورزی هشدار داد. زیرا گندم مهم ترین محصول کشاورزی مشمول خرید تضمینی است و حتی میتوان گفت معیشت بخش بزرگی از جامعه به طور مستقیم با گندم مرتبط است.

پیامد نارضایتی گندمکاران از نرخ خرید تضمینی گندم چه خواهد بود؟

طبق قانون خرید تضمینی، هر سال دولت موظف است نرخ خرید تضمینی محصولات کشاورزی را قبل از شروع فصل کاشت به کشاورزان اعلام کند. اما امسال با توجه به افزایش بسیار هزینه‌های تولید گندم و تأثیر قیمت‌های بین‌المللی بر نرخ گندم داخلی، موضوع خرید تضمینی گندم می‌توانست مشکل را شود زیرا دلان، گندم تولید داخل را با قیمت بالاتر از نرخ خرید تضمینی، آن هم به‌صورت نقد از کشاورزان می‌خرند که این موضوع امسال شدت گرفته است. کشاورزان هم به‌دلیل رشد هزینه تولید و نارضایتی از نرخ تعیین شده برای خرید تضمینی گندم، به فروش محصول خود به دلان تمایل بیشتری داشتند. این موضوع احتمال افزایش قاچاق معکوس گندم از مرزها را جدی کرده؛ به‌ویژه آنکه نرخ خرید گندم یا آرد در کشورهای همسایه دو تا سه برابر قیمت آن در ایران است.

اثر این موضوع بر بازار داخل چه خواهد بود؟

در صورت رواج این پدیده با کمبود آرد، افت کیفیت نان و مشکلات دیگری مواجه خواهیم شد و حداقل پیامد آن کمبود و افزایش قیمت گندم در بازار داخلی خواهد شد. از سوی دیگر شرایط نامساعد اقتصادی، بسیاری از کشاورزان را به تغییر کاربری زمین‌ها وادار کرده و بیکاری تعداد زیادی از کارگران و بحران اشتغال در بخش کشاورزی را به‌دنبال خواهد داشت. در نهایت دولت مجبور به افزایش واردات گندم با خروج ارز از کشور خواهد شد؛ پس بهتر است دولت به جای واردات گندم با قیمت‌های بالاتر، منابع مالی مورد نیاز برای این واردات را به کشاورزان تخصیص دهد.

علت اصلی تمایل نداشتن برخی کشاورزان برای فروش گندم به دولت چیست؟

با چند برابر شدن قیمت سموم دفع آفات، بذر، کود، تجهیزات کاشت و برداشت و سایر ملزومات کشاورزی هزینه تولید گندم به‌شدت افزایش یافته و موجب ناهمخوانی دخل و خرج کشاورزان شده؛ روندی که تداوم آن می‌تواند تولید این محصول را دچار بحران کند. بر این اساس باید قیمت خرید تضمینی گندم به‌نحوی اصلاح شود که علاوه بر پوشش هزینه‌های کشاورزان عایدی مناسبی نیز برای آنها داشته باشد تا رغبت کشاورزان به کشت و تحویل گندم به دولت بیشتر و مانع قاچاق گندم

تولیدی با قیمت بالاتر شود.

راهکار اصولی رفع مناقشات تعیین نرخ خرید تضمینی گندم چیست؟

انعقاد قراردادهای پیش خرید گندم بین صنایع تکمیلی و تبدیلی بخش کشاورزی با تولیدکنندگان میتواند راهکار حل مشکل بازار گندم باشد. این شیوه علاوه بر اینکه بازاری مطمئن برای کشاورز ایجاد میکند، احتمال قاچاق این محصول را کمتر خواهد کرد و از دغدغه دولت برای تامین امنیت غذایی خواهد کاست.

چنین کاری در کشورهای دیگر هم تجربه شده است؟

کشت قراردادی محصولات کشاورزی در کشورهای پیشرفته بسیار رایج است؛ به طور مثال در ایالات متحده آمریکا در سال ۲۰۰۱ میلادی ۳۹ درصد از ارزش کل محصولات کشاورزی سهم کشتهای قراردادی بوده و تا سال ۲۰۲۰ نیز قطعاً این آمار افزایش یافته است.

سرویس خبری: کشاورزی